

Mielenkiintoista tietoa valtiosuunnituksesta

Taloustorstai 16.6.2022

Olli Riikonen @RiikosenOlli

Tässä ”Ennakolliset kuntien valtionosuuslaskelmat 2023” –tiedoston yhteenvedossa kaikki keskeiset kunnan tarvitsemat valtionosuusluvut. Peruspalvelujen valtionosuudet ovat identtiset VM:n sivuilta löytyvän laskelman kanssa. Näkyvissä myös muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen vaikutus.

Tässä yhteenvedossa lisäksi myös opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (ns. OKM-vos) kuluvan vuoden päätösten mukaisena. Tämä taulukko on kattavin ja luotettavin vuoden 2023 valtionosuuksien ennakkolaskelma. Kuntaliiton vos-laskurissa olevat luvut täsmäävät tämän taulukon kanssa

Valtionosuuslaskelmat | Kuntaliitto.fi

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Kuntien valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset 2023, yhteenveto											
Kuntanro	Kunta	Asukasluku 31.12.2021	Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta (sis.sote-muutos- rajoittimen ja siirtymä- tasauksen)	Siitä: Sote- uudistuksen järjestelmä- muutoksen tasaus vuodelle 2023	Siitä: Sote- uudistuksen muutosrajoitin	Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (D+G)	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	Veromenetysten korvaus	Valtionosuudet yhteensä (H+I+J)	Valtionosuudet €/as.
	YHTEENSÄ	5 517 897	1 897 401 005	-3 590 915	-0	796 305 418	2 693 706 423	14 855 369	805 500 000	3 514 061 792	637
921	Vesanto	1 941	638 888	492 865	-56 440	911 140	1 550 028	291 320	463 905	2 305 253	1 188
922	Vesilahti	4 444	1 716 498	-433 863	-413 868	1 435 434	3 151 932	-1 009 067	700 004	2 842 869	640
924	Veteli	3 004	593 335	-206 122	-369 151	1 574 799	2 168 135	51 531	675 579	2 895 245	964
925	Vieremä	3 490	3 023 767	964 554	756 434	-122 893	2 900 874	61 098	745 700	3 707 672	1 062
927	Vihti	29 239	13 492 105	-1 183 609	103 458	3 218 956	16 711 061	-3 174 515	3 912 482	17 449 028	597
931	Viitasaari	6 070	4 960 467	2 436 275	1 716 352	1 880 732	6 841 199	67 802	1 264 315	8 173 316	1 347
934	Vimpeli	2 756	869 303	409 814	91 106	1 176 356	2 045 658	-757 153	530 969	1 819 474	660
935	Virolahti	3 040	431 241	-1 385	141 506	788 950	1 220 190	-40 749	603 973	1 783 414	587
936	Virrat	6 465	4 555 089	2 496 537	1 345 893	1 593 663	6 148 752	610 435	1 342 425	8 101 613	1 253
946	Vöyri	6 376	5 037 127	-69 239	248 680	2 034 179	7 071 305	701 106	1 298 239	9 070 651	1 423
976	Ylitornio	3 830	2 657 715	610 000	315 884	1 920 483	4 578 198	-317 114	785 735	5 046 819	1 318
977	Ylivieska	15 357	9 438 541	-60 574	-408 394	6 506 305	15 944 846	360 620	2 361 706	18 667 172	1 216
980	Ylöjärvi	33 533	20 705 566	-62 704	-948 007	6 955 690	27 661 256	-3 518 751	4 171 102	28 313 607	844
981	Ypäjä	2 282	463 291	320 344	141 845	1 204 523	1 667 814	-529 170	474 627	1 613 271	707
989	Ähtäri	5 484	-172 003	-779 525	-462 240	1 943 540	1 771 537	-386 114	1 103 132	2 488 555	454
992	Äänekoski	18 318	12 632 294	4 499 012	4 116 799	2 417 296	15 049 591	-844 774	2 912 895	17 117 712	934

Milloin, miksi ja miten laskelmat seuraavan kerran päivittyvät?

- Kesällä tarkistetaan hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten (sote+pela) tilinpäätöksen 2021 mukaiset luvut -> vaikutus muutosrajoittimeen ja siirtymätasaukseen (järjestelmämuutoksen tasaus)
- Jos TPA21 = TP21 -> laskenta ei tuota muutoksia kunnan valtionosuuksiin
- Jos TP21 lopulliset menot ovat suuremmat kuin kunnan ilmoittaman TPA21:n luvut -> vaikutus TP21+TA22 keskiarvoon -> valtionosuudet pienenevät muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen kautta
- Jos TP21 lopulliset menot ovat pienemmät kuin kunnan ilmoittamat TPA21-luvut, valtionosuudet vuodelle 2023 kasvavat verrattuna tämän hetken ennakkolaskelmaan verrattuna
- Syksyllä laskelmat päivittyvät hallituksen budjettiriihen ja syksyn Kuntatalousohjelman julkistamisen jälkeen

**Miksi kunnan ilmoittama sote+pela –
kustannus ei vastaakaan sitä lukua, joka
siirtolaskelmissa esiintyy siirtyvänä
kustannuksena?**

**”Periaate on, että lasketaan vuosien 2021 ja
2022 kustannusten keskiarvo ja nostetaan se
vuoden 2022 tasolle. Vuoden 2022 tasoon
nostossa käytetään keskiarvolaskelman
kustannusten kunnittaisia suhteellisia
osuuksia.”**

Ai niinku miten?

	Sote siirtyvät kustannukset TPE2021	Sote siirtyvät kustannukset TA2022	Sote siirtyvät kustannukset 2021-2022 ka	Sote siirtyvät kustannukset 2022 tasolla
	Eliminoitu kuntien hyte	Eliminoitu kuntien hyte		
	20 056 211 000	20 748 304 000	20 402 257 500	20 748 304 000
5 Alajärvi	38 837 000	37 152 000	37 994 500	38 638 932
9 Alavieska	10 404 000	10 825 000	10 614 500	10 794 535
10 Alavus	50 038 000	49 136 000	49 587 000	50 428 054
16 Asikkala	28 000 000	29 500 000	28 750 000	29 237 634
18 Askola	16 006 000	16 604 000	16 305 000	16 581 552
19 Aura	12 236 000	12 708 000	12 472 000	12 683 540
20 Akaa	60 063 000	61 383 000	60 723 000	61 752 934
46 Enonkoski	6 481 000	6 557 000	6 519 000	6 629 570

- Kuntien ilmoittamat luvut TPE21 + TA22 : 2 -> 20.402.257.500 €
- Paljonko TA22 eurot? -> 20.748.304.000 €
- TA22 on 1,016961 kertaa (siis noin 1,7 %) isompi luku kuin TPE21 ja TA22 keskiarvo -> kaikkien kuntien keskiarvoluvut kerrotaan tuolla luvulla -> siirtyvät kustannukset 2022 tasolla

https://soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus

[Etusivu](#)[Ajankohtaista](#)[Uudistus lyhyesti](#)[Hyvinvointialueet](#)[Palvelujen kehittäminen](#)[Lainsäädäntö](#)[Toimeenpano](#)[Yhteystiedot](#)

Soteuudistus / fi / Hyvinvointialueet / Rahoituslaskelmat

Hyvinvointialueet

Mikä on hyvinvointialue?

Hyvinvointialuekartta

Rahoituslaskelmat

Vaikutukset kuntiin

Pelastustoimen uudistus

Ohjaus ja neuvottelut

Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat

Kaikki rahoituslaskelmat ovat edelleen alustavia. Niitä päivitetään vielä useampaan kertaan ennen lopullista laskentaa. Lopullinen laskenta tehdään sote-uudistuksen voimaantuloa edeltävän vuoden tasossa kesällä 2023.

Kuntien rahoituslaskelmat

Hyvinvointialueille siirtyvät sote- ja pelastustoimen kustannukset on laskettu kuntien vuoden 2021 tilinpäätösarvioiden ja vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella. Kuntien tulotiedot on päivitetty valtiovarainministeriön uusimpien tietojen ja arvioiden mukaan vuoden 2022 tasossa.

Tarkemmat laskentaperusteet sekä kunnittaiset ja kuntaryhmittäiset vaikutukset kuntien talouteen ilmenevät alla olevasta laskentataulukosta.

Miksi Kuntaliiton jakoavaimessa olevat valtionosuudet eivät täsmää edellisten kanssa?

Valtionosuuden jälkeinen kuntien peruspalvelujen valtionosuus vuoden 2022 tasaus...
 Lisäksi järjestelmämuutoksen tasaus, jonka euromäärät taulukon l... huomioidaan muutosrajoitin.

knro	Kunta	Asukasmäärä 31.12.2020	Ikärakenne, lask.kust.	Muut lask. kustannukset yht.	Laskennalliset kustannukset yht.	Omarahoitus osuus, €/as.	Omarahoitus osuus, €	Valtionosuus omarah. osuuden jälkeen (välisumma)	Lisäosat yht.	Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset, netto	Valtionosuus, ennen verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausa	Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	Verotul. tas. neutralisointi ja syrlisän rahoitus	UUSI Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yht.
YHTEENSÄ		5 503 664	7 749 524 577	1 518 945 319	9 268 469 896	1 304,64	7 180 300 201	2 088 169 695	260 238 583	-507 868 551	1 840 539 728	702 985 462	65 579 632	2 609 104 822
887	Urjala	4 644	5 682 144	979 016	6 661 160	1 304,64	6 058 748	602 412	118 290	-364 865	355 837	2 071 222	55 336	2 482 395
889	Utajärvi	2 619	3 629 948	1 496 572	5 126 519	1 304,64	3 416 852	1 709 667	388 769	-122 149	1 976 288	1 051 036	31 207	3 058 531
890	Utsjoki	1 219	1 508 656	1 163 523	2 672 179	1 304,64	1 590 356	1 081 823	893 039	-59 730	1 915 132	372 630	14 525	2 302 288
892	Uurainen	3 646	8 050 194	597 148	8 647 341	1 304,64	4 756 717	3 890 624	95 991	-189 572	3 797 042	1 893 639	43 444	5 734 126
893	Uusikaarlepyy	7 479	12 113 678	3 737 939	15 851 616	1 304,64	9 757 403	6 094 214	210 489	-295 865	6 008 837	2 003 576	89 117	8 101 530
895	Uusikaupunki	15 378	18 747 245	3 591 452	22 338 697	1 304,64	20 062 754	2 275 943	492 378	-981 764	1 786 557	1 817 302	183 239	3 787 098
905	Vaasa	67 551	92 060 991	21 615 333	113 676 324	1 304,64	88 129 737	25 546 587	2 450 829	-5 938 461	22 058 955	1 880 180	804 913	24 744 049
908	Valkeakoski	20 765	29 460 964	3 016 810	32 477 773	1 304,64	27 090 850	5 386 924	613 504	-1 549 384	4 451 044	3 483 125	247 428	8 181 598
915	Varkaus	20 278	22 772 268	3 445 662	26 217 929	1 304,64	26 455 490	-237 560	731 272	-1 885 076	-1 391 365	4 941 748	241 625	3 792 009
918	Vehmaa	2 292	2 997 326	417 486	3 414 812	1 304,64	2 990 235	424 577	47 973	-141 505	331 044	562 855	27 311	921 210
921	Vesanto	1 972	1 713 890	519 601	2 233 491	1 304,64	2 572 750	-339 259	610 543	-98 304	172 980	933 516	23 498	1 129 994
922	Vesilähti	4 367	7 832 728	609 987	8 442 715	1 304,64	5 697 363	2 745 352	103 565	-196 944	2 651 973	1 186 728	52 036	3 890 736
924	Veteli	3 065	4 277 325	660 549	4 937 873	1 304,64	3 998 722	939 152	252 738	-125 649	1 066 240	1 521 468	36 521	2 624 230
925	Vierämä	3 522	4 666 279	1 150 308	5 816 587	1 304,64	4 594 942	1 221 645	279 966	-167 879	1 333 731	-50 212	41 967	1 325 486
927	Vihti	29 160	48 131 858	5 611 501	53 743 359	1 304,64	38 043 302	15 700 057	804 137	-2 481 199	14 022 994	1 752 907	347 460	16 123 361
931	Viitasaari	6 097	6 459 449	1 614 878	8 074 327	1 304,64	7 954 390	119 937	961 710	-467 783	613 864	1 952 422	72 650	2 638 936
934	Vimpeli	2 784	3 808 194	424 449	4 232 643	1 304,64	3 632 118	600 525	172 446	-123 719	649 252	1 107 904	33 173	1 790 330
935	Virolahti	3 087	3 319 129	878 842	4 197 971	1 304,64	4 027 424	170 547	214 925	-173 070	212 402	790 685	36 784	1 039 870
936	Virrat	6 510	7 178 747	1 575 797	8 754 544	1 304,64	8 493 206	261 338	798 022	-402 247	657 113	1 659 293	77 571	2 393 977
946	Vöyri	6 388	9 803 868	3 157 598	12 961 466	1 304,64	8 334 040	4 627 426	304 928	-270 148	4 662 206	1 942 133	76 117	6 680 456
976	Ylitornio	3 890	3 562 382	2 016 178	5 578 560	1 304,64	5 075 050	503 511	1 291 739	-181 428	1 613 822	1 703 200	46 352	3 363 374
977	Ylivieska	15 304	28 388 620	2 001 730	30 390 350	1 304,64	19 966 211	10 424 139	469 769	-1 043 941	9 849 968	5 687 650	182 357	15 719 974
980	Ylöjärvi	33 352	61 513 301	4 448 672	65 961 973	1 304,64	43 512 353	22 449 620	1 024 802	-2 226 187	21 248 235	5 730 415	397 410	27 376 060
981	Ypäjä	2 314	2 695 555	363 028	3 058 583	1 304,64	3 018 937	39 646	47 476	-125 475	-38 354	1 067 974	27 573	1 057 193
989	Ähtäri	5 522	6 830 468	1 086 240	7 916 708	1 304,64	7 204 222	712 486	441 716	-308 560	845 641	1 959 688	65 798	2 871 128
992	Äänekoski	18 577	26 379 359	3 179 571	29 558 930	1 304,64	24 236 297	5 322 632	537 112	-1 533 655	4 326 089	2 550 746	221 357	7 098 192

Kuntaliiton ”Ennakolliset kuntien valtionosuudet 2023”

= VM:n ennakollinen laskelma peruspalvelujen valtionosuudesta + OKM-valtionosuus vuoden 2022 luvuilla.

Käytä näitä talousarviovalmistelussa!

- Näitä lukuja käytetään myös Kuntaliiton valtionosuuslaskurissa

Soteuudistus.fi –sivuilla oleva Kuntien rahoituslaskelma eli ns. sote-siirtolaskelma, joka sisältää myös VM:n valtionosuudet, perustuu vuoden 2020 väestötietoihin ja siksi hieman poikkeaa.

Älä käytä talousarviovalmistelussa valtionosuuksien pohjana!

- Näitä lukuja käytetään myös Kuntaliiton jakoavaimessa.
- Käytä jakoavainta, jos haluat tietää, paljonko sote-kustannusten muutos vaikuttaa muutosrajoittimeen ja siirtymätasaukseen!

**Miten taloussuunnitelmavuosien (2024-)
valtionosuuksia voi arvioida?**

Valtionosuudet 2024-

- Valtionosuuslukuja vuoden 2023 jälkeiseen aikaan löytyy VM:n painelaskelmasta ja Kuntaliiton jakoavaimesta -> ei voi suositella
- Arvio vuosille 2024 ja 2025 on, että valtionosuuksien taso (ilman TE-uudistuksen vaikutusta) on matalampi kuin vuonna 2023
- Arvio perustuu todennäköisyysolettamaan, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset tulevat olemaan kuntien tilinpäätöksissä 2022 suuremmat kuin talousarvioissa ja siirtyvien tulojen kasvu ei kata tuota muutosta -> erotus katetaan kuntien valtionosuuksia leikkaamalla
- Valtionosuuksien näin muuttuva taso on pysyvä (pl. Normaalit vuotuiset indeksitarkistukset tai muut valtionosuuksiin kohdistettavat leikkaukset tai lisäykset). Kuitenkin vuosina 2024 ja 2025 leikataan vielä erikseen vuoden 2023 mahdollinen ns. liikaa maksettu valtionosuus
- Tarkkojen ennakkolaskelmien tai arvioiden tekeminen tässä vaiheessa on mahdotonta. Käsitys tarkentuu sitä mukaan, kun tieto vuoden 2022 sote-kustannusten ja verotulojen kehityksestä tarkentuu. Lopullisesti vasta syksyllä 2023

Uusia valtionosuuskriteereitä vuodelle 2023 (sote-erien lisäksi)

- Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen muutos
 - Tasausrajat uusiksi
 - Kiinteistövero 50 % painoarvolla mukaan tasauksen laskentaan
- Hyte-kerroin
 - Jaossa n. 103 miljoonaa euroa (18,66 €/as.)
 - Kuntien vaihteluväli laskelmissa 7-23 €/as., mediaani 17 €/as.
 - Lisätietoa elokuun Taloustorstaissa
- Väestönkasvu
 - Rahaa jaetaan 29 miljoonaa euroa
 - Saajina 59 kuntaa 1-26 €/as.
- Syrjäisyyslisän laskentatavan muutos
 - Rahaa jaetaan 63 miljoonaa euroa
 - 163 kuntaa saajina: 19 kuntaa 300-354 €/as., 51 kuntaa 100-299 €/as.

Valtionosuustieteiden erityisoppimäärä – aiheena syrjäisyyden lisäosa

- [https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210618#L2P1313 §](https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210618#L2P1313)
- Kunnalle myönnetään syrjäisyyden perusteella määräytyvän lisäosana euromäärä, joka lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty syrjäisyyden perushinta (ensi vuonna 60,48 €) kunnan asukasmäärällä ja syrjäisyysluvulla.
- Jos kunnan syrjäisyysluku on vähintään 1,5 ilman pyöristystä, kunnan lisäosa on kolminkertainen.
- Jos kunnan syrjäisyysluku on pienempi kuin 1,5 ilman pyöristystä, mutta vähintään 1,0 ilman pyöristystä, kunnan lisäosa on 1,5-kertainen.
- Jos luku on 0 ja 1 välillä, lisäosaa maksetaan, mutta 1-kertaisena (ei lue laissa, mutta näin menee)
- Syrjäisyysluvun määräytymisperusteista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

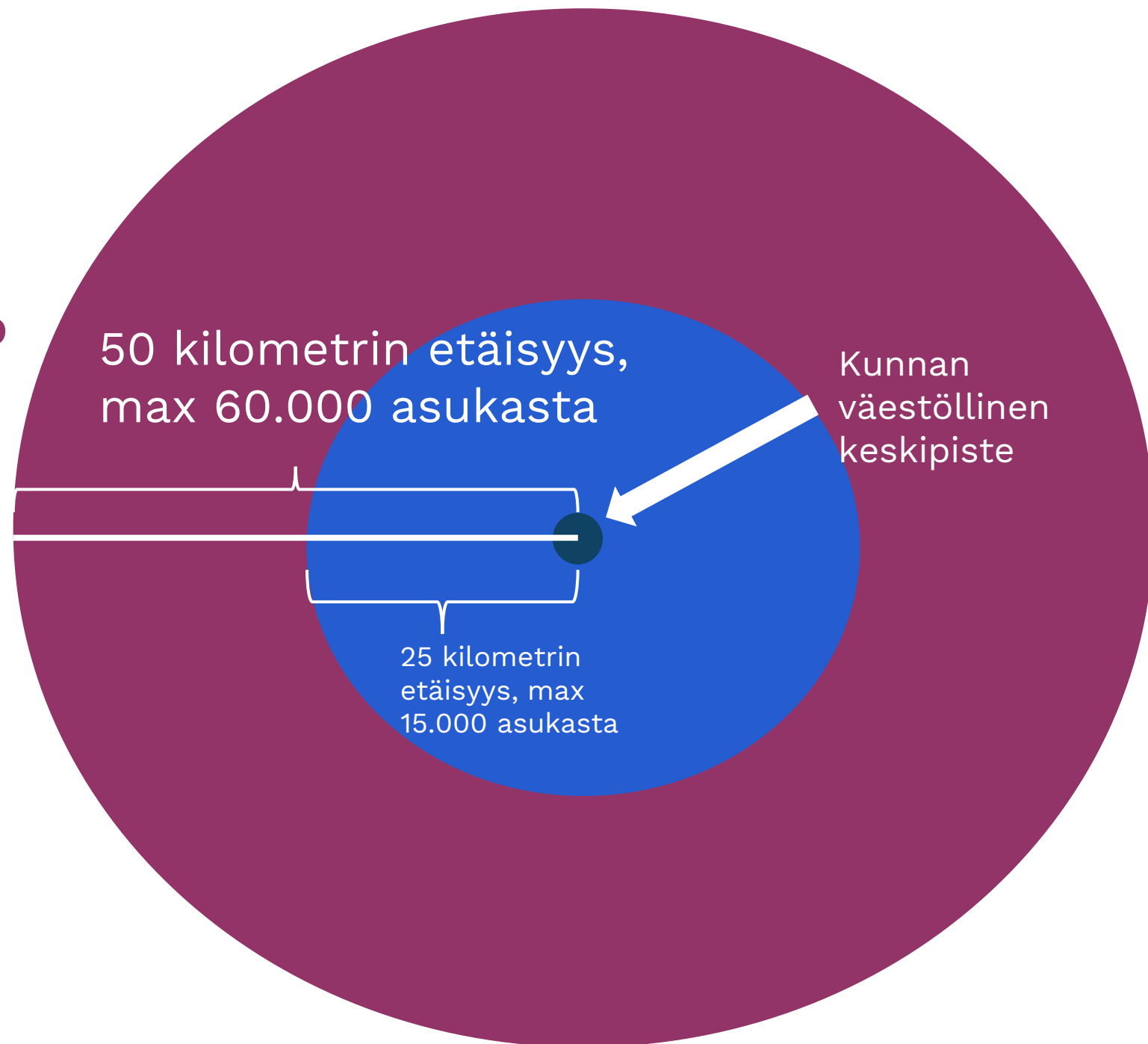
Syrjäisyysluvun määräytymisperusteet

VN:n asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2 §

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu syrjäisyysluku muodostuu kahden väestöpohjaindeksin summasta, joiden kummankin minimiarvo on 0.
- Ensimmäinen väestöpohjaindeksi (paikallinen väestöpohjaindeksi) mittaa väestön määrää 25 kilometrin etäisyydellä ja toinen (seudullinen väestöpohjaindeksi) 50 kilometrin etäisyydellä kunnan väestöllisestä keskipisteestä.
- Kunnan väestöllinen keskipiste on kunnan laskennallinen väestön keskipiste, joka lasketaan pinta-alaltaan yhden neliökilometrin suuruisista ruuduista käyttäen painomuuttujina kunkin asutun ruudun väestömäärää ja sijaintimuuttujana ruudun keskipisteen koordinaatteja.
- Paikallinen väestöpohjaindeksi saadaan vähentämällä 15 000:sta enintään 25 kilometrin etäisyydellä asuvan väestön määrä ja jakamalla erotus 15 000:lla.
- Seudullinen väestöpohjaindeksi saadaan vähentämällä 60 000:sta enintään 50 kilometrin etäisyydellä asuvan väestön määrä ja jakamalla erotus 60 000:lla.
- Indeksit lasketaan Tilastokeskuksen viiden vuoden välein tarkistamasta tilastosta, joka koskee väestön jakautumista 62 500 neliömetrin kokoisille alueille.
- **Laskennassa käytettävät etäisyydet määritetään tieverkossa (aiemmin "linnuntietä")**

Milloin kunta on syrjäinen?

- Paikallinen väestöpohjaindeksi
- Seudullinen väestöpohjaindeksi
- Jos kumpi tahansa ehto täyttyy -> kunta saa syrjäisyyslisiä

**Onnea ja menestystä
sote-menojen
hallintaan vuonna 2022!**

**Se on paras tae turvata
kunnan valtionosuudet
sote-uudistuksen
jälkeen**

**Kysy valtionosuuksista milloin vain ja mitä
vain. Vastauksia 23.6. saakka
ja sitten taas 1.8. alkaen.**

VAROITUS!
ÄLÄ NÄHÄÄ KÄYRÄTÄ
Välimeren ranta-alueella
40 cm

Ollaan yhteyksissä

Olli Riikonen

Erityisasiantuntija (valtionosuudet ja –avustukset)

Puh. 050 477 5619

oli.riikonen@kuntaliitto.fi

Twitter [@Riikosenolli](https://twitter.com/Riikosenolli)

Facebookissa [Kuntien valtionosuusaktivistit](https://www.facebook.com/KuntienValtionosuusaktivistit)

www.kuntaliitto.fi